

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdasági s társadalmi lap.

A BALKÖZÉPPÁRT KOZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször, u. m. hétfőn, kedden, szerdán, esütörtökön és szombaton.

Előfizetési feltételek: helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve. Egész évre 10 frt. Félévre 5 frt. Negyedévre 2 frt 50 kr. Egy óra 1 frt. Előfizetheti helyben a kiadóhivatalban a debreczeni részvény-

nyomdában, aztán Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedéseikben, vidéken a postahivataloknál.
Hirdetési díj: négy hasábes petit sor 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű s több

izben megjelenő hirdeményeknél leengedés történik. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nyitásterben megjelenő közlemények minden sora 20 kr. A hirdemények a szerkesztőségi irodában vétetnek fel.

Az előfizetési s hirdetményi pénzek a kiadóhivatalba, a lap szellemi részébe tartozó közlemények a szerkesztőségi irodába Tiszabankház (Főpíacz 1584. sz. a.) cüzmezendők.

városában, s tekintsen
g győződni, hogy igen
kötséggel tart házánál
velonót, vagy legalább
más nyelvet is tanuljon;
n ama köztiszteletben
muló gyermeke mellett
meri azt állítani ezen
mberről hogy ok ger-

ss urnak, hogy ez ügyre
mindenkorra befejezett-
közleményemet, — mi-
által van igénybe véve,
sal azonban: hogy más-
szon fel méltatlanul se
nál inkább egy nevelő

s 7-én.

Lipták Károly.

z a t.

kötelesség.
sorok írója, jelenkori
kezdeté óta a deák-
lemmel kísérem 1867-
eseményeket s alkot-
földését, melyekből azon
bár beösmérem is azon
amos jó, s üdvös tör-
létre, de azon elkese-
házának lealázó pénz-
e sodortatott, méltán
tő ember lelke, hogy
fentebbi évek is ked-
gis a téves kormányzat
ly súlyos adóságokkal
kból való kibontakozás,
legjobb akaratu haza-
képes alaposan megje-

kozottam, hogy a mai
árt tiszta hazafias tö-
rtozom, annak elvét s
tolt nemes törekvését
ására, mint alkotmányos
s tovább fejlesztésére
ek.

xivül ezen lépésemet,
kolokom egyébbel, mint
szerint reám nézve
ester.

ánta István m. k.
polgár.

Aranyat

felfedezi előttem azon
Farkas és Kohn Mór
n s magát derecskei
ki s e név alatt tölem
kölesönt kicsalt.

a 10 darab aranyat,
posságáról való meg-
kivántatik a felfedező

Vár-uteza 354. sz.

zabó Antal.

r László.

nyek, hatomernék könyha eszkökök a
hely színmén vagyis piacüzetei 2081. sz.
a, bolti haláyságban s bukott váradut-
czai 2092. sz. a, lakásán f. é. j. n. l. 15.
d. u. 9 óra kor nyilvános árverés
újjan azonnali készpénz fizetés mellett
a legtróbbet ígérők el fognak adani.

Holicsy Arnold

tömeggondnok és perügyelő.

2. 3-3

Budapest, jul. 7.

A választási törvényjavaslatnak, vagy ha úgy tet-
szik novellának, ugyszólván első rendelkezése a „régí
jog“ nevezete alatt, városokban az 1848. előtti érte-
lemben vett polgárokat, egyéb vidéken a nemes-
seket érinti.

Egy-egy kérdésnél egymástól annyira eltérő, sőt
egymással homlokegyenest ellenkező nézetek alig nyi-
latkoztak ugyan egy táborból, ugyan egy eszmére —
a szabadelvűsögre alapítva, és ugyanazon jó hisze-
müsséggel mint e kérdésnél. — Legyen tehát szabad
nekünk is kifejtenuk nézetünket; nem azért, hogy az
utolsó órában másokat megtérítsünk, de hogy kimutas-
suk, miszerint nem mindenkor ott van a valódi sza-
badelvűség, a hol annak legnagyobb látszata
csillog, — vagy megfordítva.

A 48-ki választási törv. 1. §-a ezt mondja: „Pol-
itikai jogélvezetet azoktól, kik annak eddigi gya-
korlatában voltak, elvenni, a jelen országgyűlés hivatá-
sának nem érezhetvén, mindazok, kik stb. . . e jog
gyakorlatában ezennel meghagyatnak.“

Sajátságos, hogy mi most - 26 év mulva vitat-
kozunk a felett, valjon e törvény az „azoktól“ és
„mindazok“ szavak alatt csak az akkori polgárok és
nemesek egyéneit értette-é, vagy pedig az egész
osztályt.

Nem volnánk őszinték részünkről, ha azt állita-
nók, hogy mi e törvény értelmével teljesen tisztában
vagyunk. — Ha ugyanis annak szövegét vesszük,
akkor azt mondjuk, hogy az „azoktól“ és „mindazok“
szavak nem osztályt, de egyéneket jelentenek.
— És a törvény holt betűiből ezt tartjuk a helyes ma-
gyarázatnak.

De ha mi, a kik azon törvény hozatalánál jelen
vultunk, emlékezetünk és képzeletünk szárnyain vissza-
szállunk a pozsonyi országház termébe; — ha felidéz-
zük magunkban akkori gondolatainkat, az eszméket, a
hatást, a melyeket törvény akkor, szülemlése, megho-
zatala alkalmával támasztott bennünk: legalább is
csupa visszaélésnek, törvényesavarásnak és becsempé-
szésnek nem merjük mondani a legtöbb város és me-
gye azon eljárását, miszerint a polgárokat és a nemes-
seket, régi jog alapján, bevette a választók összeírásá-
sába, habár egyénileg 1848-ban éppen azok még
nem is voltak a választási jog gyakorlatában. És pedig
azért nem mondhatjuk visszaélésnek a törvény illeté-
értelmezését, mert az említett időben e törvény alkot-
tásakor, valamint távolról sem gondoltuk, hogy a tör-
vény előtti egyenlőség elvénél fogva a nemes ember is
alá legyen vetve a botbüntetésnek — de megfordítva:
ugy az alkotmány sánczai kiterjesztésének
kifejezése alatt sem tudtuk azt érteni, hogy azontul a
nemes — mint ilyen — elessek a választói jogtól, csak
azért, mert azonnal minden más embernek meg nem
adhattuk azt.

Ha már most e két külön felfogást higgadtan
össze-vetjük az idézett törvény ezen szavaival: „Pol-
itikai jogélvezetet . . . elvenni, a jelen országgyűlés hi-
vatásának nem érezhetvén“: azt kell hinnünk,
hogy az akkori országgyűlés szándékosan használt
oly kifejezést, a mely a legközelebb jövő ország- vagy
is nemzetgyűlésnek semmiképen elébe ne vágjon, de
annak e kérdés így vagy amugy megoldására teljesen
szabad kezét hagyjon.

És ha ez így van, lehet-é visszaéléssel vádolni

azon megyéket, a melyek e gyökeres megoldatás hiá-
nyában oly alkalmazást adtak e törvénynek, a mely, —
egy részről ugyan a látszatos szabadelvűségnek
kevésbé felel meg és ki van téve annak, hogy „kaszt“
és „privilegium“ fentartásával változtassék: de másrés-
ről a valódi szabadelvűséget jobban megközelíti, mert
az általános szavazat eszméjét azon egy osztálytól sem
vonja el, a mely saját körében, annak élvezetében volt;
mert míg sokaknak juttat szavazat-jogot, akik azt előbb
nem bírták; meg nem vonja azoktól, a kik még az
előbbi törvények alapján is bírnának azzal.

Egy szóval, mi a jogegyenlőséget nem abban talá-
lójuk fel, hogy a mi nekünk nincs, másnak se legyen;
a szabadelvűséget nem abban, hogy ha meg nem ad-
hatjuk a jogot minden embernek, vegyük el azoktól is
a kik bírtak azzal.

Mi tehát a párttanácskozásokban és osztályokban
e §-nál felmerült összes indítványok közt, természetesen,
legkevesebbé tudtuk pártolni azt, a mely éppen leg-
hangzatosabban hirdeti magát a legdemocraticusabbnak,
a legszabadabb elvűnek, a mely t. i. azt kívánja, hogy
a nemesség ezimén ezen tul senki, még az se vétehes-
sék fel a választási összeírásba, a ki még a legújabb
választás alkalmával is tetteleg gyakorolta ebbeli jogát.
Ez szerintünk annyit, mint a szabadelvűség látszatának
feláldozni annak lényegét.

Ellenben legszívesebben járultunk a Tisza Kál-
mán indítványára pártunk többsége által el is fogadott
azon módosítványhoz, a mely mellett jövőre ugyan
senki csupán a nemesség ezimén nem nyerne választói
jogot, a ki még 1872-ben el nem érte 20-ik évét, de
az eddigi gyakorlat alapján irassanak be mind, a kik
1848-tól 1872-ig beírva, vagy magokat beí-
ratni jogositva voltak.

Ezen indítvány egy részt elvágja a kérdést jövőre,
mert az 1872. évvel véget vet a nemesi kiváltságnak;
más részt a legigazságosabb és legméltányosabb, mert
megszünteti azon szabálytalanságot is, miszerint az
egyik megyében ugyan oly feltételek közt megtagadtat-
nék a felvétel, a milyenek közt már a szomszéd me-
gyében megadatnék.

Talán mondanunk is felesleges, hogy a kifejtett
elvek alapján, mint azokhoz még közelebb állót, elfo-
gadnók azon indítványt, miszerint az elválasztó idő —
demarcatio — ne az 1872. év, de a választási törvény
életbelépésének napja legyen. M. E.

== A deakpárt tegnap este conferentiát tartott.
Erre vonatkozólag a „P. N.“ azt írta, hogy igen érde-
kes lesz. A temesvár-orsovai vasutvonal engedélyezése
került tárgyalás alá. Továbbá a miniszterelnök a párt
és a kormány közti viszony ügyében, valamint a párt-
fegyelem kérdésében tett nyilatkozatokat.

== A főrendiház módosítványai az ügyvédi rend-
tartásra és közjegyzőkre vonatkozólag, a legközelebbi
klub-ülésekben lesznek tárgyalandók és a jövő szomb-
aton alkalmasint a ház által is elfognak intézteni.
Pulszky A. ohajtaná ugyan, ha a két törvényjavaslat
módosítványainak tárgyalása öszre halasztatnék el, de
mint rendesen, ez esetben sem teljesülnek ohajai, mivel
a képviselők legalább akarnak valamit haza vinni, a
mit elvégeztek.

== A gyulafehérvári r. kath. státusgyűlés, befe-
jezte munkálkodását. Az eredmény éppen nem mondható
kielégítőnek. A gyűlés világi tagjai közt oly kevés az

egyétérés, az elnök püspök s az egyházi tagok ma-
gatartása oly erőszakos jellegű volt, hogy nem csudál-
kozhatni az eredménytelenség fölött. A legfontosabb
tárgy, az igazgatótanács elnökjének megválasztása
volt; a gyűlés világi tagjai ez állomásra egy világit,
dr. Farkas Lajos kolozsvári egyetemi tanárt jelölték
ki; egyenlenségük azonban azt eredményezé, hogy
bár többségben voltak, az egyházi tagok összetartása
folytán Szeszely Károly m.-vá.árheiyi plebános vá-
lasztatott meg előadónak.

== Trefort miniszter, a szenvedett vereség foly-
tán csakugyan elveszítette minden kedvét a piros bár-
sonyszékben maradásra. A vasárnapi ülés után tudatta
a miniszterelnökkel, hogy beadja lemondását. De a mi-
niszterelnök, — valamint a többi miniszter is kérték,
hogy ne adja azt be, miután arra ezuttal semmi ok
nincs. A „P. L.“ szerint az egész deakpárt osztja a mi-
niszterek ezen nézetét. Sajnáljuk, de mi nem oszt-
hatjuk.

== A pénzügyi bizottság tegnap d. e. 12 órakor a
képviselőház ülése tartama alatt ülést tartott, és pedig
a győr-sopron-ebenfurti vasut ügyében. Az engedély-ok-
mány módosítása — az engedményesek azon ajánlata
folytán, hogy 50% minden részvény után beáztetik, s
a másik 50%-ra nézve az engedményesek vállalnak jót
állást. — elfogadattott, s az előadó utasított még az
ülés alatt bemutatni a háznak a hitelesített jelentést.

== A képviselőház osztályai ma d. u. ülést tartan-
nak. Tárgy: a románai vasuti esatlakozások, a temes-
vár-orsovai vasut, a sopron-pozsony-lundenburgi vasut
engedélyokmányainak módosítása, s a métermérték
behozatalához szükséges póthitel tárgyában előterjesz-
tett törvényjavaslatok.

== Miniszter válsági hírek kezdenek keringeni. Az
„Ell.“ írja, hogy a Bittó kabinet, mihelyt létesült, azon-
nal bele jutott a krizisbe, s csak Ghyeyz benléte köl-
csönözött súlyt az elfuható ilegoriának. A lappangott
krizist fokozta a képviselőház vasárnapi ülésének zár-
zavara, melyet a jobboldal széthuzó, mert összeférhe-
tetlen elemei idéztek elő. Egyik miniszter állítólag már
hetek előtt, másik most adta volna be lemondását. —
S ilyen miniszteriumra, hogy lehessen bízni a szümidők
alatt az ország ellenőrzés nélküli kormányzását?!

Külföld.

== Franciaország. A versaillesi kormány állást
foglat a legitimisták üzelmével szemben. A miniszter-
tanács egyhangulag, tehát beleértve Tailhaud és Monta-
ignac legitimista színezetű minisztereket is, elhatározta
hogy az „Union“, azon nyilatkozat közléseért, mely, a
Mac Mahonra nov. 20-án ruházott hatalomnak lényeges
jellegét tagadásba veszi, — felfüggesztessék. A nemzet-
gyűlés szombati ülésében a kormány Lucien Brua in-
terpellatiója folytán kényszerítve volt a legitimista tö-
rekvések ellenében elfoglalt állást közelebből körvona-
lozni. Miután az interpelláló kinyilatkoztatta, hogy őt
a belügyminiszter Fourton ur válasza nem elégíti ki,
ezen interpellatio tegnapra lett vita alá kitézve. A köz-
társaságiak ellene vannak a sajtó minden rendszabályo-
zásának, s meglehet, hogy a legitimistákkal együtt ez
ügyben többségre jutnak, s a miniszterium vereséget
szenved. Az a hit Párisban, hogy Mac Mahon ez
esetben feloszlattja a kamarát.

== Németország. Távirati értesülés szerint a pa-
derborni püspök felhivatott, hogy három nap alatt je-
ljen meg a rákímondott fogságbüntetés megkezdésére.
Egy páderborni polgár azonban kifizette saját zsebéből
azon 400 tallért, a melyért a börtönbüntetés helyette-
sítettett. A püspök most tiltakozik egy harmadiknak
ily nagy lelkü beavatkozása ellen, de a kerületi tör-

vénység megtartotta a pénzt, s elengedte a fogság büntetést. Nem szabadult meg ily könnyen az internationalisták egy embere. Most nevű socialdemokrata és orsz. gy. képviselő, erőszakoskodásra való izgatás és az állandó hadsereg megsértése miatt 19 havi fogságra ítéltetett. A poseni káptalannál szolgáló papi tisztek Floszvszky, Dichowszki és Cantorski felszólították a kormány által, hogy tegyék le a hűségi esküt. Mindhárom határozottan vonakodott. Előre képzelhetni, hogy a kormány teljes szigorral fog eljárni ellenük.

== Spanyolország. Egész Madrid gyászol. A lapok pártszínezet nélkül meleg utóhangokat szenteltek Concha emlékének. Az „Epoca” írja: „Egy igen tisztelt szeretett barátunkat veszítettünk el.” Az estellai veszteség szerencsétlen híre férfias sziládsággal viselik el. A zavar és tanácstalanság, mely carlista hírek szerint Madridban uralkodik, sehol nem érezhető. A carlisták kegyetlenségei igazaknak bizonyultak. Az „Epoca” erre vonatkozólag így írja: „Europát egy gyálázatos tényről kell értesítenünk, a mely felett az elszörnyűködés általános felkiáltása fog hallatszani. A carlisták a sebesülteket és foglyokat könyörület nélkül lövöldözték.” Dorregaray azt állítja, hogy ezen kegyetlenségeket ő nem rendelte el, de azért ő a felelős, mert egy napi parancsban felhívta csapatait, hogy senkinek ne adjanak kegyelmet. A hadseregnek a tartalékok behívása által 200.000 emberre való kiegészítéssel az utolsó ember, és az utolsó real igénybevétele határozta el Spanyolország. Madridból 14 vonat szállított más hadesapatokat északfelé. Serrano a francia kormánytól 250,000,000 franc kárpótlást fog követelni azért, mert a carlisták a francia hatóságok által gyámolítást nyertek. De csak akkor lépnek fel ezen követeléssel, ha a carlisták fölött egy határozott győzelmet nyerne.

== Anglia. Wrexhamban (Wales) a bányászok jul. 4-én igen népes gyűlést tartottak, melyben Butt a munkáskérdést fejtegette, s a strike ellen szólott.

== Az orosz csár Ingenheimből Petersburgba utazott, utközben a drezdai és weimari udvarokat látogatta meg. Varsóban is hosszabban időzik.

== Bismarck herceg Kissingenben 5-6 hétig fog időzni. Az orvosok megtiltották neki az államügyekben való minden részvételt, hire volt, hogy Lajos királyt meglátogatta, de ezen hír alaptalannak bizonyult be.

„Az átkos közösgy” rettentő ellensége.

czim alatt az „Ellenőr” tegnapi számában a következő sorokat olvastuk:

„Csanády Sándor urnak van nehány frázissa, melyet öblös hangjának egész dörgedelmisséggel szokott ismétlni, valahányszor beszédet tart. A képviselőház már annyira megszokta ezen ismeretes frázisokat, hogy nem is érzi magát kedvére, míg nem hallja rettentő érkezésüket, midőn aztán „élénk derűltséggel” fogadja. Így történt ma is: sőt több is történt ezuttal. Csanády Sándor ur eldörgé az „átkos közösgyes állapot” iránti ismeretes mondókáit az „élénk derűltség” ellenállhatatlan kíséretében s aztán neki ereszté nyelvét a pragmatica sanctiónak, melyről ugylátszik csak annyi fogalommal bír, hogy nagyon veszedelmes portéka s nem való az igazi 48-asnak. Ezen nyelvrándulásban az a gloria érte, hogy rendutasított az elnök által s komoly leczkét kapott a belügyértől. Elmaradhatott volna mindkettő. Csanády Sándor urnak idéetlenkedései nem igényelnek ily rideg feleletet. Elég lett volna neki az „élénk derűltség” is; de ha már foglalkozni kellett vele másként, akkor jobb lett volna ráolvasni a következő érdekes két okmányt, mely ma a házban és fo-

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Egy tallér.

Bünygi történet.

(Németből.)

(Folytatás.)

A báró is meglátta ezen embert, ki nem tartotta fáradságra érdemesnek a kastély urát köszönteni, s összegyűrt fekete kalapját fentartotta fején; a báró, ki a nélkül is bosszus volt, ez által még inkább haragra ingereltetett.

„Nem tud ez a ficzkó köszönni? Mit keressz itt a kastélykertben?” kiáltá dühösen.

Az ily durván megszólított egyén megállott, de kalapját nem vette le, hanem még mélyebben huzta le barna fürtjeire, melyek vadul csüngtek le homlokán. A bozontos, fekete szemöldöktől árnyékolt sötét szeméből gonosz pillantást vetett a báróra, s mondá: „Az átmenetelt itt a megboldogult titkostonácsos ur megengedte, s az még mai napig nem lett megtiltva. Köszönni pedig nem tartozom!” s azt oly daczosan mondta, hogy az csaknem kihívásként hangzott.

„Büszkének szeretem a spanyolt,” mondá gróf Sarentin kajánul. „Az ön parasztjai báró ur, nem sok tisztességet tanultak.”

„Én nem vagyok paraszt, s a világon senki iránt sem tartozom tisztelettel,” felelé a rongyos ember daczosan.

A báró kilépett a pavillonból s a lovagostort, melyet

lyosóim kézről kézre járt, s a melyet megszereztünk olvasóink multságára mi is:

(Másolat az eredetiről.)

A mező keresztési járásbeli községek érdemes Elöljárójának! Midőn ő cs. k. Apostoli Felségének honunkbani körutja, Mező Keresztési járás lakosainak tudomására jutott, e járás lakossága, elöljárói, s birtokosai egy Comitét választottak, melynek tendői közzé sorozták, egy kérvénynek: mely e járás összes lakosainak óhajait tolmácsolja, Ó Felségéhez beadattatását. — Miután e járás megbízottjai által készített fojamodványt, a szomszéd Erdélyország küldöttjei: Arad és Szatmármegye tisztelő képviselői is, mint melyben az ő kívánataik tükrözdik vissza magokat aláírták: nincs egyéb hátra minthogy e M.-Keresztési járás érdemes lakossai a fojamodványt mentől számosabban aláírják — aláírják a községek elöljárói mint az összes lakosság képviselői. Ugyan azért az e napokban a Székvárosban ő cs. k. Apostoli Felségének kézbesítendő fojamodványt oly kéréssem mellett küldöm a Mező-Keresztési járásban községekben, hogy azt mind a községek elöljárói, mind a birtokosok aláírni sziveskedjenek. Kelt M.-Keresztésen június 7-én 1857.

Csanády Sándor

mint a fojamodvány készítő comité elnöke.

(Kivonat az eredeti fojamodvány másolatából.)

Cs. Apostoli Felség legkegyelmesebb urunk! Mi dőn felségedet korunk kebelében üdvözölni legmagasb szerencsénk van, megragadjuk a kedves, alkalmat arra hogy szívöböl fakadt örömyilatkozatunk mellett kifejezzük legalázatosabb óhajainkat is, miknek létesülésök kegyelem sugáiraival körzötté tenné előttünk a trónt, és elégytlen boldogá tenné Nemzetünket! stb. Jobbágyi hódolattal eszedezünk Felséged előtt, hogy jelenük romáin deritse fel felettünk ősi sarkalatos törvényeink nyomán az alkotmány éltető napjait! a mult idők hosszu sora hirdeti azt, miképp a századok szentesített alkotmány legnagyobb biztositéka az Uralkodónak, leglelkesebb kincse a Nemzetnek, mit hogy teljes mérvben megbizonyithassunk ő törvényeink nyomán, a **birodalmi egységgel** megferő alkotmányunk megnyerésének boldogító reménye mellett stb. Mert a nemzetek multjok vészes perczében hintették el, jövőik remény magvait, s közös küzdelmeik véryomain híhetik csak felvirágoztatni közös boldogságukat, kiket öröm és fájdalom, mult és jövő fűztenek együvé, azokat szent koronája dicső fényénél, az alkotmány századok szentelt lobogója alatt a **birodalmi egység** megsértése nélkül szeretetének legmagasb teljéből csatolja! könyörgünk hogy csatolja együvé Felséged! stb. Osmérve nemzetünk hőseinek a Császári ház irányában annyiszor tanusított hü ragaszkodását, leborulunk Felséged előtt s kérjük legyen koronás királya a kiegészített hazának, s kérjük szentesített östörvényeink nyomán, a **birodalmi egységet** nem gyengítő alkotmányt stb.

Az eredeti fogalmazványval egyezőnek találtuk. Tardy Sándor. Gazdig József. — Ehhez azt hiszszük nem kell kommentár.

A debreczeni gazdasági felsőbb tanintézet hallgatóinak idei kirándulása.

(Folytatás.)

A kastély hátamögött pompás park terület, lenyulik egész a Sajó partjáig, berendezve mindennel amit csak egy nótelen magyar ur kényelme kívánhat. A Sajó e lapályán oly gazdag a talaj, hogy a százados vadgesztenyefák növése bámulatos, tizenkét öl magasságból né-

többnyire magával hordott ha a kerteken sétált, felkapta, de öcsese erős kézzel tartotta vissza őt, s filébe sugta: „Henrik, hagyj azt az embert tovább haladni, hiszen ahhoz csak van joga. Meg ne üsd, mert boszut állana, hiszen ez mindenre képes. Hát nem ismered már meg a vad Miskát?”

A báró ütésre felemelkedett ostora leereszkedett.

„Valóban, vad Miska ez, saját legmagasabb személyében, s én meg nem ismertem!” mondá a báró, az előtte fenyegető állásba helyezkedett csavargót figyelmesen szemlélve. „No, Miska, szebb ugyan nem igen lettél azóta, mióta nem látalak, s rongyos ruhádról itélve ugy látszik, ma is épen olyan léhűtő vagy, mint elmenetelemkor voltál.”

Miska, ki, a mint a báró lovagostortát felemelkedni látta, öklét összeszorítva előre lépett, most, midőn látta, hogy ütle meg fenyegeti, leeresztette karját. Mogorván a földre szegezte szemét, s mondá: „Mit tartozik önre az én ruhám, ugy sem ad ön nekem egy fillért se, hogy foltot vegyek rajta.”

„Ki tudja Miska, talán adok! Akarnál egy tallért megszolgálni?”

„Megszolgálni?”

„Igen, még pedig becsületesen és könnyű munkával megszolgálni.”

Miska sötét vonásai egy perczre kiderültek, s kíváncsian mondá: „Valóban, az nem lenne rossz. — Mit kell tennem érte, becsületes munkára kész vagyok.”

„Csak a becsületes munkára?” kérld a báró gnyosan. „Azt hiszem, hogy a Sondheimi fegyenczház igazgatója bizonyítványt ad neked arról, hogy nem igen vagy válogatós a munkában.”

Miska dühös tekintetét vetett a báróra, de lenyelte

nek azok le, az alattuk szép rendbe ültetett törpe gyümölcsfákra, melyeknek magasra törő vágyait gonosz kertészkes határolta oly ügyesen, hogy csaknem a földszinén terülnek el malomsátorként, rakva nemes gyümölcsökkel.

A park közepén csinos mulatóterem van építve, oly kényelmes, teraszokkal és pamlagokkal, miképp az ember belépve önként azon nemes gondolatra gerjed, hogy „mi a vízi?”

Közel volt az éjféli mikor eltettük magunkat másnapra, hogy ujult erővel nézegethessük majd a rétöntözést, mi ide utazásunk célja volt.

A Sajó egy kanyarulatával fogja félig körül azon 200 holdnyi térséget, melyet Szentiványi ur elkészített öntözés alá.

A munkálat nem volt nehéz, mert a tér természetes lejtővel bír, legmagasabb pontján kieresztik zsilipeken keresztül a Sajóból a vizet egy főviz vezető csatornába, onnan az oldalesatornák vezetik azt szélyvel, míg ismét gyűjtőárkokokk visszaviszik a felesleget a legalacsonyabb ponton a Sajóba.

Az egész alig került holdanként 15—20 forintba s már az első évben kifizette a bő szénatermés. Hej sok helyen lehetne ilyen öntözést létesíteni ez áldott hazában, ha annyira süketek nem volnánk és felhasználnánk a természet által önként nyújtott előnyöket, hogy általa legtöbbször heverő tőkéinket gyümölcsözőkké varázsolnánk!

De hiszen majd el jön már eféleknek ideje, azért voltunk mi ott, azért véstük a tapasztalatokat nemesak jegyzőkönyvünkbe, hanem elménkbe is!

A réten egész délig vizsgálódtunk, onnan hazatérve pedig megtekintettünk egy keletkező bányát, hol a vidék urai társultak köszönetet keresni; a kémlelő furás oda mutat, hogy törekvésüket siker koronázza.

Ezután volt a bucsuebéd, mikor is a toasztos hordóknak eddig fékezett akonái kirándulásnak és a pohár köszöntések árjai more patrio széles medrekben kiáradának.

Ekkor volt ami még eddig nem volt, hanem hogy annak lenni kellett, arról minden magyar ember tanusított tesz, aki valaha csak harmadmagával is mulatott társaságban.

Ebéd után előállottak a sajó-gömöri szekerek, hogy bennünket Aggtelekre szállítsanak a világhírű Baradla látogatására. Már előre égtünk a vágytól e természeti ritkaságot látni, azért a szekereseket utközben töviről-fokára kikérdeztük. De — közbevetőleg legyen mondva — nagyon is elbámultunk az értelmes kocsisokkal beszélgetve; kivált mikor a barometrumunkat látva, azt kérdezték tőlünk, hogy „tán termometrum” az?

Minek dicséretes magyarázata az, hogy a sajó-gömöri luteránus parasztnok hazafiúi köteleességüknek tartják, az ő három gymnasiumi osztályukat mindannyian végig tanulni, nincs is a helységben olyan kocsis, kívül tisztességesen el ne lehetne beszélgetni, mert még a triánguláris mérnöki póznát is tudták hogy miről jó.

Hegyen völgyön keresztül megérkeztünk Aggtelekre, mire beesteledett, honnan szállásoló biztosként előre küldött kollegánk elibünk jött, azon tisztességes hírrel, hogy se szó se tartomány; a vendéglős szállást ugyan nem adhat, mert egy szál szalmája sincs alánk, hanem az ennivalója épen tegnap fogyott el, de ha a jövő héten jöttünk volna akkor akkor se tudott volna semmit se adni.

Ezen kézzel nem fogható értesítésre azon gondolat támadt bennünk, hogy milyen jó lett volna már az, hogy a természet, ha már adott barlangot, azt ugy rendezte volna be, hogy a barlang „nagy ebédlője”-ben

haragját, hiszen könnyű kereset várt reá, melyet éles visszafeleléssel nem akart elhalasztani. Hallgatott tehát, s a báró folytatá:

„Nézd csak azt a czéltáblát ott Miska, harmincz lépésnyire van az ide, s épen az imént találtam a közepébe, s ezen uraknak fogadtát ajánlottam arra, hogy hasonló távolságból kilövök bármelyiknek hüvelyk és mutatónja közül egy tallért, de egyik sem akarja a tallért kitartani. No, lesz erre kedved Miska? A tallér a tied lesz, akár megtalálom, akár elhibázom.”

„Légy okos Henrik,” vágott dr. Stern bátyja beszédébe, „senki nem kételkedik lövésed biztosságán, mire való lenne tehát azt ily veszedelmes játékkal bizonyítani. Ha véletlenül a lövés nem sikerül, szét zuzod egy ember kezét.”

„Hát aztán?” felelé a báró megvető hangon, „hiszen e ficzkó félkézzel csak olyan jól fog tudni lopni, mint az előtt kettővel lopott.”

Miska vadul tekintett a báróra. „Ezen szavakra emlékezni fogok,” kiáltá, tartsa meg ön tallérját, én nem leszek önnek czéltáblája.”

„Valóban nem? Én azt hiszem, hogy ha még mindig ugyanazon vakmerő ficzkó vagy, a ki az előtt voltál, mégis meg fogod tenni. Itt van még egy tallér Miska, s akár találod akár nem, megkapod a két tallért, s ha bármily kis mértékben meg találak sérteni, hogy csak egy csepp véred elfolyik, még 500 tallért kapsz. Itt a pénz Miska, nézd meg jól, könnyen a tied lehet.”

(Folyt. köv.)

szárnyas eger azok elfogdos „Stix” patakát csak elleverés

De hála nak, van ám szives földbirt kukat s igyek kára érkezett vendéglőni.

Mindenn után jártunk s koromsötét éje hogy a barlan

== Adom

A nőgyelet urhölgy által közzétételére tek. Oláh Károly Oláh Károly urmó két évi t. o. é., továbbá lia urmó egy szives adomán járóssága halás

— Nyilt

ros ifjusági eg melletti népke kalmával saját dezői, kedves szives tudomás vétele volt 51

ből befolyt 44 összesen 514 70 kr, maradt mind pedig t nyilvánosságra ces neveit, ki felülfizetéseket

fit, Göltl Nán 1 frt, Jánosy 1 frt, Jánosy 1 frt (takaréke ter Imre 1 frt leti elnök 5 fr Dávidházy Im Bészler Lajos István 50 kr, Kollát Imre 1 frt, Jóna Dáni zsef 1 frt, Erd Pócsi Mihály 1 frt, Jobágy József 1 frt, szerkesztősége 1 frt, Swoboda

magát meg ne krajczár, özveg forint, Szabó tag 50 kr, ifj. Klein Lajos 1 frt, Beér Kál Schmied János János egyleti kr, N. N. 20 kik is fogadják Ez uttal nem datni azt is, l van, sziveskedő levő helyiségé óra közt jelen átvenni. Mely tanusított buzz szives pártolás a midőn a meg a még ifju egy elnézést kér, tánczestély re biz. elnök, Tó biz. pénztárnó

** A kis

felkért szakér Károly, Kisszel az iránt, hogy közölhetése cz alkalmaztassék ben a pneum podás, még pe alsó és felső tők harmadik építettó bizott jük, hogy elfő ára a kettős tul, levén a k umatikai gépe moniumváltoza lenne egy küle —16, két—8

zet, crescendo zép vagy felső belől 500 frtl tett ezen ajám bavett gépezet

rendbe ültetett törpe
a törő vágyait gonosz
hogy csaknem a föld-
t, rakva nemes gyü-

atóterem van építve,
amlagokkal, mikép az
és gondolatra gerjed,

tettük magunkat más-
essük majd a rétöntö-

ogja félig körül azon
ntiványi ur elkészítte-

mert a tér termé-
ontján kieresztik zsi-
et egy főviz vezető
ik vezetik azt szély-
visszaviszik a felesle-
lóba.

ként 15—20 forintba s
szénatermés. Hej sok
síteni ez áldott hazá-
ánk és felhasználnánk
előnyöket, hogy általa
gyümölcsözőkké vará-

eféléknek ideje, azért
asztalatokat nemcsak
es is!

unk, onnan hazatérve
ező bányát, hol a vi-
ni; a kénelelő furás
er koronázza.

kor is a toasztos hor-
ándulának és a pohár
les medrekben kiára?

em volt, hanem hogy
magyar ember tanu-
admagával is mulatott

ajó-gömöri szekerek,
llítsanak a világhírű
tünk a vágytól e ter-
zekeréseket utközben
közbevetőleg legyen
az értelmes kocsisok-
rometrumunkat látva,
ermometrum" az?

ta az, hogy a sajó-
iúi köteleességüknek
osztályukat mindany-
yságban olyan kocsis,
e beszélgetni, mert
is tudták hogy mi-

megérkeztünk Aggte-
szállásoló biztosként
tt, azon tisztességes
a vendéglős szállást
szalmája sincs alánk,
fogyott el, de ha a
... akkor se tudott

esítésre azon gondo-
jó lett volna már az.
t barlangot, azt ugy
„nagy ebédlője“-ben

árt reá, melyet éles
tani. Hallgatott tehát,

t Miska, harmincz lé-
t találtam a közepébe,
m arra, hogy hasonló
üvelyk és mutatoujja
arja a tallért kitarítani.
llér a tied lesz, akár

dr. Stern bátyja beszé-
sed biztosságán, mire
nes játékkal bizonyít-
kerül, szét zuzod egy

egvető hangon, „hiszen
g tudni lopni, mint az

a. „Ezen szavakra em-
n tallérját, én nem le-

n, hogy ha még min-
y, a ki az előtt voltál,
g egy tallér Miska, s
két tallért, s ha bár-
kéri, hogy csak egy
lért kapsz. Itt a pénz
lehet.“

számyas egerek helyett sült galambok repkednének,
azok elfogdosása után egy nagyot ihattunk volna a
„Stix“ patakából és „a török császár divánján“ majd
csak elheverésztünk volna reggelig.

De hála a gondviselésnek és a pataki kollégium-
nak, van ám Aggteleken derék kálvinista pap, meg egy
szíves földbirtokos is. Ezek rögtön felajánlották hajlé-
kukat s igyekeztek megküzdni azon feladattal: éjsza-
kára érkezett 28 utast miként lehet elhelyezni és meg-
vendégelni.

Mindennek dacára azonnal vezetők és fáklyák
után jártunk s 11 óra tájban indultunk a Baradlába
koromsötét éjen keresztül, magunkat azzal vigasztalva,
hogy a barlangban még sötétebb lesz. (Folytatjuk.)

HELYI HIREK.

— **Adományozások** a nőegyleti árvaház részére.
A nőegylet t. elnöke, mélt. gróf Bethlen Mikó Róza
urhölgy által felkértünk a következő kegyadományok
közvetítésére s az egylet részéről hálát kifejezésre:
tek. Oláh Károly ur, megboldogult fejedelmi neje,
Oláh Károlyné szül. Veskőczy Budaházy Zsuzsanna
urnő két évi tagsági díja (4 frt) fejedben 20 forintot
o. é., továbbá: tiszteletes Sipos Imréné Vecsey Korne-
lia urnő egy régi 2 frtos tallért adományoztak, mely
szíves adományokért fogadják az illetők a nőegylet elő-
járására hálát köszönetét.

— **Nyílt számadás és köszönet.** A debreczeni ipar-
os ifjusági egylet által legközelebb f. hó 5-én, a vasut
melletti népkertben az egylet megnyitási ünnepélye al-
kalmával saját pénztára javára tartott táncz-estély ren-
dezői, kedves kötelességüknek ismerik a t. cz. közönség
szíves tudomására juttatni, miszerint a táncz-estély be-
vétele volt 514 frt 70 kr. és pedig: a) belépti jegyek-
ből befolyt 440 frt, b) felülfizetésekből 74 frt 70 kr,
összesen 514 frt 70 kr. Kiadása pedig összesen 228 frt
70 kr, maradt tiszta jövedelem **286 frt.** — Egyszer-
s mind pedig nem mulaszthatja el a volt rendezőség
nyilvánosságra hozni, azon áldozatkész ügybarátok be-
ceses neveit, kik az egylet pénztára gyarapítása céljából
felülfizetéseket tettek, nevezetesen: Kardos István 5
frt, Göllt Nándor 1 frt, Klobusitzky István M. Pályából
1 frt, Jánosy Bálint egyleti rendes tag 2 frt, Kiss Sán-
dor (takarékpénztárnál) 1 frt, Makó István 1 frt, Fráter
Imre 1 frt, Juhász György 1 frt, Rácz György egy-
leti elnök 5 frt, Molnár György képviselő Pestről 5 frt,
Dávidházy Imre 2 frt, idősb Bészler Lajos 2 frt, ifj.
Bészler Lajos 1 frt, Borsos Ferencz 1 frt, Szendrei
István 50 kr, Soukup István 1 frt, Zibald Tamás 1 frt,
Kollát Imre 1 frt, Tóth Kálmán 1 frt, Madácsi Pál 1
frt, Jóna Dániel 1 frt, Jóna Sámuel 1 frt, Kovács Jó-
zsef 1 frt, Erdei Imre 1 frt, Mészáros Lajos 50 kr,
Pócsi Mihály 50 kr, Konrad József 1 frt, Nagy Sándor
1 frt, Mohágy Gábor 1 frt, Tóth Sándor 1 frt, Huber
József 1 frt, özv. Strobek Gusztávné 1 frt, „Debreczen“
szerkesztősége 3 frt, Nagy Péter 1 frt, Kohn Vilmos
1 frt, Swoboda József 1 frt, Tóth Mihály 1 frt, egy
magát meg nem nevező 1 frt, Thuránszky Jánosné 50
krajczár, özvegy Csehi Jánosné 1 forint, Bíró József 1
forint, Szabó Antal 1 forint, Pócsi Gábor egyleti
tag 50 kr, ifj. Kovács János 50 kr, Sáska Károly 4 frt,
Klein Lajos 1 frt, Péter János 1 frt, Chechia János 1
frt, Beér Kálmán 1 frt, özv. Tórcsai Ignáczné 1 frt,
Schmied János 1 frt, Szallár Ferencz 3 frt, Bágyi Ján-
János egyleti tag 30 kr, id. Bíró János 1 frt, N. N. 20
kr, N. N. 20 kr, többen 2 frt, összesen 74 frt 70 kr,
kik is fogadják az egylet nevében hálát köszönetünket.
Ez uttal nem mulaszthatja el a volt rendezőség tu-
datni azt is, hogy a kintlévő 145-ik számú belépti-je-
gy van, szíveskedjék ezen jeggyel az egylet Csapó-utcán
levő helyiségében e hó 20-áig bármely nap esteli 7—9
óra közt jelentkezni s a megnyert emlék albumot
átvenni. Mely után a t. cz. közönségnek egyletünk iránt
tanusított buzgó részvétét továbbra is kikérve, mostani
szíves pártolásáért őszinte köszönetünket nyilvánítva —
a midőn a netalán felmerülhetett hiányokért — tekintve
a még ifjú egyletet — a volt rendezőség ezuttal némi
elnézést kér, maradtunk tisztelettel, az ünnepély és
tánczestély rendezői nevében: Vadon Sándor rend.
biz. elnök, Tóth Imre biz. jegyző, Dusóczky János
biz. pénztárnok, Móricz Bertalan biz. ellenőr.

— **A kistemplomi orgonaépítő** bizottság által
felkért szakértő urak, névleg: Kiss Sándor, Sz. Nagy
Károly, Kisszel I. s Veres J. tegnap értekezletet tartottak
az iránt, hogy az orgonajáték könnyű s szabatos esz-
közlhetése céljából a billentyűzetekhez minő gépezet
alkalmaztassék? Jutányosság s czélszerűség tekintet-
ben a pneumaticai gépezet mellett történt a megállá-
podás, még pedig két soros szerkezetre nézve, t. i. az
alsó és felső billentyűzethez; ajánlanak még a szakér-
tők harmadik pneumaticai mechanizmust is az orgona-
építő bizottságnak, melyet az, annyivalinkább remél-
jük, hogy elfogad, miután a gépezet előnyeit tekintve
ára a kettős szerkezet mellett, nem sokkal emelkedik
tul, levén a két soros ára 900 frt, a három soros pne-
umatikai gépezeté pedig 1200 frt. — Továbbá a hár-
moniumváltozatokat illetőleg is tétetik ajánlat és pedig
lenne egy különálló szellőláda négy változattal, u. m. egy
—16, két—8 és egy—4 lábas hangu harmonikaszerke-
zét, crescendo és decrescendo gépezettel, mely a köz-
pét vagy felső billentyűzetre alkalmaztatnék; ez körül-
belől 500 frtba fogna kerülni. Ha a szakértők által
tett ezen ajánlat az illetők által elfogadtatik s a cél-
bavett gépezetek elkészítetnek, oly nagyszerű orgoná-

val dícselkedhetünk, mely művészi tekintetben Magyar-
országban páratlan leendő.

— **Horkay bácsi** ki a gyermekirodalom terén ki-
fejtett munkásságával nevével oly ismeretessé tévé az
egész országban s ki egykor foiskolánknak volt szép
tehetségű növendéke, — nincs többé, meghalt 53 éves
korában. Tisza-Füreden született, majd városunkba ke-
rülve, az itteni kollégiumban nyert tudományos kiké-
pezetést. A szabadságharc kitörésével pedig ő is so-
rakozott azok mellé, kik hazájukért vérrel kívántak
áldozni. Ezentul Máramaros-Szigetben töltötte el életé-
nek legnagyobb részét, mint elemiiskola tanító. A múlt
évtől a fővárosba költözött, hol a protesans árvaház ár-
vaatyjává választott meg. Ezelőtt mintegy öt héttel
egyik árvaháziházi felügyelővel — a miért az a kis
árvákkal kegyetlenül bánt — összeperlekedett; minek
következtében a vad természetű felügyelő annyira dühbe
jött, hogy bős felhevülésben Horkay újját leherapta.
A seb elmérgesült egy annyira, hogy a Rókus-kórház
orvosai legnagyobb buzgólkodása mellett is halálát
okozta. Az irói segélyegylet temettette el kihűlt porait.
Adjon hamvainak az ég örök nyugalmat!

— **A zongorajátékosok** figyelmét a múlt évi bécsi
világkiállításra nem kis mértékben bilincselte le azon
kínáló szerkezet, mely a zongora hurjait a játékos tette-
sége szerint szabályozza. Ez a zongoránál eddig al-
kalmazott lábitó (pedál) helyén van kapcsolatba hozva
a hangszer belszerkezetével s nem csupán a „forte“
és „piano“ hangokat teremti meg, hanem a claviatura
octáváit részletezve is képes szabályozni; vagyis egyes
hangtömeget meg fog, a többi hurokat pedig szabadon
tartja, vagy pedig egyes oktáváknak bő hangáramlatot
ad a szerint, a mint a zongorajátékos zenedarabját a
megkívántató hangszínezéssel kívánja élvezhetőbbé tenni.
Ily műlábitó (Kunstpedal) városunkban egyetlenegy van.
T. Kiss Sándor ur színházunk egykori intendánsa bir-
tolkolja, ki köztudomás szerint — nagy műbarát s öröm-
mel karol fel mindent, mi a zenevilágban specialitás.

— **A debreczeni kertészeti** egyletnek f. é. jul.
4-én tartott választmányi ülésében a következő nevez-
tesebb tárgyak kerültek szónyegre; bemutattattak a
f. évi tavaszi csemeték eladási eredményét előtűntető
számadás, melyszerint az összes bevétel 2561 frt 12
kr tesz; a tenyészési virágok eladásából pedig f. é.
jan. 1-től jun. 30-ig 800 frt 43 kr folyt be. — Búdi
Oláh Károlynak a közgyűlés által a kertészeti egylet
tiszteletbeli tagjává lett elválasztásáról szóló oklevél
elnök által elküldetett. Szomorú tudomásul vétetik el-
nöknek azon előterjesztése, hogy a tavasz kezdetével
az egyleti kertben a gyümölcsfáknak oly szép remé-
nyekkel kecsegtető virágzása, a mostoha időjárás foly-
tán elseperetve, a termés annyira meddő lett, hogy
a különböző gyümölcsfajokból alig maradt annyi, mel-
lyen az észlelések megejtethetnének. — A helybeli
kertészeti egylet az országos és vidéki társuletek kö-
zött szorosabb kapcsolatot kívánván létesíteni, — mű-
ködésének érdekesebb mozzanatairól az „Országos ma-
gyar gazdasági egyletet koronként értesíteni elhatároza.
— Olvastattott Kovács Jánosnak nunt az igazgató biz-
ottság elnökének jelentése, melyből megemlítjük, hogy
az egyleti kert gyümölcsfajai az idén ótógalyak által
162 fajjal szaporítottak, — hogy tenyészési szükség-
letre több rendbeli virág hozatott Bécsből és Erfurt-
ból; — hogy a jövő 1874. évtől eladásra kitézött cse-
meték névsora elkészült. Polonyi Andornak, mint a most
alakuló félben levő csolnákzó egylet megbízottjának
azon kérelme, hogy az egyleti kert tövében levő s tén-
len át a korcsolyázó egylet által használt hóhoz azon
bejáratot, mely a rendes úttól a csószház előtt a kor-
csolyázó egylet lépcsőjéig vezet, a csolnákzó egylet ré-
szére engedné át; kimondattott, hogy ez engedmény
a csósz felügyelőt követelhetné, már pedig azt mag-
gán czélú szolgálatra alkalmazni nem lehet, tehát a
kérelemnek helyet nem adhat.

— **A Coggia-fele üstökös**ről, melyről már több
izben tettünk említést, Konkoly Th. Miklós, a saját költ-
ségén épített és fentartott ó-gyallai csillagdból a „Fő-
városi Lapok“-ban a következő érdekes sorokat közli:
„A mint tudjuk, mióta a szinképi elemzés elérte a
tökéletességének mai fokát, azóta az égen nem jelent
meg olyan üstökös, melyet szabad szemmel is lehetett
volna látni, s habár kisebb-nagyobb látesövek a teles-
kopikus üstökösök gyenge fényét annyira összpontosítják
az észlelő szeméhez, hogy azt elég jól s markirozottan
ki lehet venni, annak fénye mégis végtelen gyöngye arra,
hogy az a spectroscop finom hasadásán (néha 0, 1 mil-
liméter) s több prizmán átmenve, elég fényes szinké-
pet idézzen szemünk elé, s miután ama specturumot mes-
terséges spectrummal kell összehasonlítani, utóbbinak
előidézése az előbbi végtelen gyöngét elhalványítja. A
mostani üstökös azonban elég fényes arra, hogy szabad
szemmel is jól lehessen látni, s így ez a szinképi-elem-
zésnek igen szép tanulmányul fog szolgálni. Én már a
mult hóban szerencsém voltam nagy csövem segélyével
ez égi test szinképiét elemezni, de még akkor nem volt
annyira fényes a szinképi, hogy határozottan lehetett
volna az égi test vegytani összetételéről szólni, mig-
nem jul. 3-án 11—12 óra között, miután az üstökös
már tetemes fénytéljességet ért el, újra megkísérlettem
azt spectroscopie megvizsgálni. Az eredmény a követ-
kező: a szinképi egy végtelen halvány folytonos spectu-
rumon előtérbe tűnő csíkos szalag-tömeg, mely eltűnik;
ha a hasadást fél milliméterre nyitom, akkor a folyto-
nos spectrum tünik előtérbe. Ha a csíkokat megvizs-
gáljuk, azt látjuk, hogy az egy oly Geiszler-cső spectru-
mával egyez meg, melyben ritkított szénközeg (Kohlen-

Wasserstoff) van. Így tehát az üstökös egy végtelen ritka
szénközeg gázból áll, mely önmagától világít,
valószínűleg villanyos izgatás által (Zöllner Fr.) s egy-
üttal reflektált világosságot is bocsát szemünkhöz, mi-
ről a folytonos spectrum és a polariscop tanuskodik. Az
üstökös e hó 14-ig lesz nálunk látható az északi égen.
S addig fénye folytonosan növekedik, míg nem a nap su-
garaiban fog eltűnni.

— **Dobos, azon hírhedt lenni kezdő rabló**, ki Deb-
reczenben is belátogatott már egy párszor, vakmerően
garázdálkodik Biharmegyében; s nincs ember, ki meg-
zavarja a bátor betyár csendes mulatságát. A múlt héten
Vértesen a falu végén lakó izraelitát rabolta ki, — s
bucszóra meg vissza is lött a megrablott szobájába,
de senkit nem talált, aztán, nehogy gyávaasággal vado-
lják, bár a falu végén rabolt, nem ott vett bucsut Vér-
testől, hanem végig ment a falun, hol, a mint azt előre
gondolta, mindenki kedves gyönyörűségének tartotta
kitérni utjából. No ez aztán gyönyörűséges egy közbiz-
tonsági állapot. Hát a biharmegyei esendbiztosok, hol
késnek az éji homályban?

— **Villás reggeli egy szál plajbászért.** A ki
olcsó villás reggelire akar jutni, annak egy barátunk
elbeszélése után ajánlhatjuk a „kis bika“ sörházat,
hol ma, egy uri egyén, szentanuk állítása szerint három
pohár sörből, egy kifliből és pörköltből álló villás-
reggelijét, egy darab plajbászszal, fizette ki, melyet
azonban, — mert igen csinos volt, — szíves készséggel
fogadtak el fizetés gyanánt.

— **Betörés és rablási kísérlet.** Hosszupályiban
vasárnap éjjel, gróf Zichy azon szobájába, melyben a
wertheimkassza áll, ismeretlen tettesek betörték, s a
pénztárt felakarták feszíteni, de ez nem sikerült. Jel-
lemző, hogy a szomszédszobában levő ezüstneműt, bár
közök alatt volt nem érintették. Olyan egynekem kel-
lett tervelni a betörést, ki a gróf viszonyaival ismerős
volt, mert épen pénteken éjjelre tétetett be, a különben
csakis a napi kiadásokat tartalmazó pénztárba nagyobb
összeg pénz, mely a gazdaság nagyobb mérvű kiadá-
saira érkezett, s már vasárnap éjjel megkísérletett a
betörés, de, hála istenek siker nélkül.

— **Fogadtalan kántor** szokta néha-néha a kistem-
plomi hétköznapi közönséget megénekelteni. Ez egy
jámbor istenfélő csizmadia, a ki jókor reggel hűségesen
eljár a templomba beül a kántor székebe, előveszi zso-
tárát, kiírja az éneklendő verseket a mutató táblára,
aztán köszörületlen hangjával rákezd a dicséretes zen-
gedezését annyi áhitattal, — hogy a ki hallja lehet-
len hogy meg ne felejtkezzék arról, hogy ő most isten-
és nem a bolondok házában van. Ezen áhítatos szenvedély-
ért már több ízben figyelmeztetve lett egyházi sőt a vilá-
ági hatóság által is, de ő nem engedi magát megtértetni
— énekel mindaddig, míg a tiszteletes énekarvezér
fejle. Most a rendőrség egész szigorral akarja letiltani
azon térről, melyen számára e földön „malasztok“ nem
teremnek.

— **Világító óra.** A jámbor óhajások sorába tar-
tozik rég idő óta, hogy az éjjeli járó-kelőknek ne csak
utáik világíttassanak meg, hanem világíttassék meg
egyszermind azon gépezet is, mely az idő folyását je-
léli, hogy a sötétben is tájékozva legyenek azok, kik
az éjszakát egy vagy más oknál fogva nem tölthetik
hálókamaraikban. Ugy tudjuk, egy ily világító óra ké-
szítetése már elhatározottat, mely a nagytemplom fő-
homlokzatára fog alkalmaztatni, oda, hol ama kerek
juk ásitózik, mely épen ezen rég várt lakó után lát-
szik sohajtozni.

— **A helybeli nőtlén emberek** tegnapi nyári táncmu-
latsága szép közönséget vonzott a lövöldébe. Városunk mi-
velét hőlgyvilágából sokan jelentek meg azok közül, kiknek
résztvéve mindig biztosítani szokta a vígalmas sike-
rét s emelni annak fényét. A jelen voltak száma ugyan
nem volt ezuttal oly jelentékeny, mint a milyen más
hason alkalommal különben lenni szokott és a lövölde
nagy terme képes lett volna még nagyobb közönséget
is befogadni: de legalább a tánczedvelő fiatalság sza-
badabban mozoghatott a sima padozaton s nem kellett
félni attól, hogy minden lépten-nyomon kellemet-
len érintkezéseknek legyenek kitéve Terpsychore hívei. A
kedv egybíránt nem hiányzott mely a fényes társasá-
got Oláh Józsi kitünő zenéje mellett folyvást villa-
nyozta, s egész reggeli 3 óráig kitartó vig kedély-han-
gulatban tartá.

— **Szinpadi orgona** építtetése tervezetik vá-
rosunkban, melynek költségét a lelkes műbarátok ado-
dományaiból szándékoznak előteremteni. — Valóban ki-
vánatos is volna, ha színházunknak — mely izlés, csín, és
czélszerűség tekintetében amyi kellekkel rendelkezik
— szinpadi felszerelvényeit, ezen hatalmas requisitum-
mal gazdagítaná áldozatkész közönségünk.

— **Levelét** kapott Bécsből egy polgártárs, a ki
máskülönbén ez idő szerint becsületes csizmadiamester.
Még e körülmény magában nem lenne elegendő tényező
arra, hogy a mi derék lábtyümvésztünk megénekel-
jük hirrovatunkban, — de igenis figyelmeztet bennün-
ket újdondási tisztünkre azon monolog, melyet a polgár-
társ levele vétele alkalmával tartott s melyet szem-
szédja véletlenül kihallgatván, nekünk elmesélt. „Hm!
e levél a mint a postás mondja, — nekem szól, —
egy hangzik a monolog. — igen ám, de hogy a pat-
varba olvassam el, mikor nem magyarul írták? Bécs-
ből jön, — tehát bizonyosan polyaknyelven íratott vala;
e nyelvet pedig még a nagyapám sem értette. — De
hát voltaképen ki írhattott nekem Bécs városából? —
Ah! tudom már, senki más mint maga a császár! . . .

Ekképen befejezve magánbeszédét, siet át szomszédjához, a ki irástudó ember s míg ő azt szép ékes szavakban felkéri, hogy levelét fordítaná le előtte magyarra, megsugjuk olvasóinknak, hogy ez a becsületes iparos ugyanaz, ki ezelőtt néhány évvel két pár csizmát küldött fel Rudolftrónörökös és Gizella főhercegnő számára. — Miután a szomszéd megígérte a nagy titoktartást, kérte a lefordításra váró levelet. De oh, fatum! nagy örömeben a levelet polgártársunk otthon felejtette. „Se baj!” vigasztalja magát, — majd elhözom holnap, nem akarván már ma a szomszédnak több idejét elrabolni — hanem annyit mégis gyanitok — mond bucsuzás közben, — „hogy odafenn az urfinak meg a kisasszonynak bizonyosan megtetszettek kezem munkái és a császár ur most megrendelést küldött hozzám abban a levélben.” Ezzel eltávozott; a szomszéd pedig sietett a mulatságos észjárását tudomásunkra juttatni addig is, míg ama bécsi levél tartalmáról bővebb felvilágosítással szolgálhatna.

Főváros és vidék.

** A nagyváradi „Félic”-fürdő az idén sokan látogatják még a távolabbi vidékekről is. Különben a fürdő regényes fekvésű s közönsége nem szűkülöklik szórakozásokban.

** A „Reformban” constantinápolyi levelezőjétől a „keleti pestis” jelenlegi dühöngéséről szomorú tudósítást olvasunk. E szörnyű járvány Azsia déli s Afrika északi részén pusztít leginkább. A betegen pestis-daganatok, vérhenyes gumók jelentkeznek s a halál 24. vagy legfeljebb 48 óra alatt következik a vérzés, kimerültség és vérfelozlás következtében. A járvány oka azon nyomor, mely a keleti nép között oly szomorítólag uralkodik, s az egészségügyi rendszabályoknak azon nyomoruságos állapota mely a keleti államokat s általában jellemzi. — Levelező tudósítása végén megjegyzi, hogy ha Európa nem akarja, mikép e gyilkos vendég nála is beköszönjön, kívánatos volna, ha az európai kormányok magok ragadnák kezükbe az egészségügyi intézkedést Ázsiában és Afrikában.

** Milán szerbfejedelem e hó 11-én 12-én királyunkat Bécsben meg fogja látogatni; azután fürdőbe megy. Hazatérteben pedig a német császárral is találkozni akar.

** A „Kecskemét” méltó hazaiui kesergés közt említi fel, hogy Katona József Kecskemét város büszkesége mily elhagyatott sirban ulassa örök álmát. A siremlék dőlni kezdül, a sir kopár, a köoszlop koszarutlan. — Szomorú világot vet ez a nagy alföldi város kegyeletes érzületére, s ha azt akarja, hogy az egész haza előtt megővja különben jó hírnevét, — siessen Bánk hatalmas teremője nyughelyét gondosabb kegyelettel ápolni s őrizni.

** Női hűség. Kassán egy hivataloszolga jelentékeny pénzösszeget tulajdonítván el, megillant. A szőkevény a napokban visszakérült, de neje értesítette a rendőrséget. Fülön csipték.

** Férfi hűség. Egy vidéki kisebb városban egy nő felakasztotta magát, midőn a halálközdelem közt az élet utáni vágy benne felébredt, ahogy tudott, elkezdett kiabálni. A sikoltásra férje előkerült, de meglátva

nejét függeni, egész nyugodtsággal megfordul s az özszekékült teremést háborítlanul engedte a világból kimulni.

Az országházról.

(Eredeti indóítás.)

Budapest, július 6.

A mai napon folytatott a választási törvényjavaslat általános tárgyalása. Simonyi Ernő replikázott Tisza K. ellen, az általános szavazatjog és a Polyt bevétele érdekében, a nélkül, hogy érveit figyelmet gerjesztettek volna. Csupán ott találkozott helyesléssel, hol deklarálta, hogy ő és pártja is ott lesz — Philippinél, ha a nem magyarajku nemzetiségek megtámadni mernek Magyarországot állami létét; utána Gull vetette vissza a javaslatot, a szászok szempontjából, mert az nem elég szabadelvű többszempontból. Majd Csanád S. gyönyörködte magát, üres padok előtt azon phrasisaival, melyeket már ezerszer ugyanezen szavakban mondott el. Azonfelül azt magyarázta, a bent levő néhány képviselő meglehetősen kacszájban kifejezett mulatsága között, hogy miért szólította fel Polytot, végszavai értelmezésére, és a Tisza Kálmán beszédéből olvasott fel bizonyítványt arra nézve, hogy ő nem ért egyet, ezen nemzetiségi politikával, mely Magyarországot feldarabolni szeretné. Nem mulasztotta el azt is kifejezni, hogy ha nem találkoznék mód megszabadulni az átkos közönségi alaptól, örömmel üdvözlőné a napot, melyen Ausztria, a nagy német birodalomba beleolvadni fogna, de akkor a Magyarországra szorult osztrák uralkodó háznak mi öröme fogna lenni ezen a Bécs kedvéért elszegényített országban. Végül visszaautasítván a t. javaslatot, a 48-as párt nevében Irányi által beadott javaslathoz csatlakozik.

Az elnökség figyelmeztette Csanádyt, hogy a m t a közönségi alapra nézve mondott, az a pragmatikasanútióval ellenkezik. Később ez czáfolatot vont maga után Kerkápoly részéről, és végül kormányi nyilatkozatot gr. Szapáry a belügyér részéről is. De még ezelőtt Kosztits és Babes is beszéltek a nemzetiségek részéről. Természetesen, hogy ezek is azt constatálták, miszerint, a nemzetiségeknek sem programjában nem foglaltatik, sem eszközgában nincs Magyarországot feldarabolni, s bár Babes csak idő kérdésének tekintti, Ausztriának szétbontlását, Magyarországra nézve azon politikát tartja üdvösnek, mely kelet fele gravital, s jól lehet Kossuth Lajos politikája volt a keleti népek szövetsége, ezen politika nem az ő politikája, ő el tudja képzelni, hogy a nem magyarajku népek a nélkül is lehessenek boldogok Magyarországon. Többire Tisza K. ellen replikázott.

Ezen beszéd elhangzása után Tisza Kálmán kért szót: „szavainak nem félremagyarázása miatt, mert hiszen azokat valamennyi ellenszónok félreosavarta, de ezzel nem gondol, hanem a miatt, mert olyanokat fogtak rá, melyeket épen nem mondott. T. i. állítottak, miszerint odadobta a keztyüt, melylyel harcra hívja ki a nem magyar ajku nemzetiségeket, s hogy továbbá védelmére kelt a reációnak a nemzetiségek ellen; hivatkozik beszédére. Abból mindenki világosan láthatja, a ki a világos szót megérteni tudja és akarja, hogy ő épen

a nemzetiségek által Magyarország állami egysége és magyar nemzetisége ellen oda dobott keztyüt vette föl, és fogja felvenni valahányszor az elébe dobatik, s hogy épen úgy a nem magyar ajku, mint a magyar nemzetiség szabadságának kelt védelmére s fog kelni, minden időben a reáció ellen. Tehát, tökéletesen ellenkezőjét mondotta azoknak, mint a melyeket ellenében állítottak.

Ezek után gr. Szapáry a belügyér szólott, miszerint a kormány nevében nem hagyhatja szó nélkül azon állításokat, melyeket Csanád S. és Babes tettek. Az előbbi t. i. egyenesen a pragmatica sanctió, az 1848 évi törvények, és az 1868. XII. törvény világos szavai ellen beszélt, midőn azt mondá, hogy örömmel üdvözlőné a napot, melyben Ausztria beolvadna a nagy német birodalomba. Mert a pragmatika sanctió két oldalú törvény, mely az osztrák örökös tartományoknak és a magyar korona országainak ugyanazon koronás fő általi együttes birtoklását oly módon biztosítja, hogy, míg az osztrák tartományok kötelesek Magyarországot megvédeni, mi is kötelesek vagyunk azon tartományokat a koronás fő hasznára megvédelmezni; s ezen törvények ellen beszélni úgy, mint Csanád ur beszélt, csupán a képviselői immunitás vértje alatt lehet; Babes ellenében pedig kijelenti, miszerint Magyarország kelet felé nem gravital, maradni kíván saját helyén, és azon szövetségi kapcsolatban, a melyben van. A kormány nevében tehát, kifejezi rozsalását, az ily, az illető helyen, a birodalmat gyengítő nyilatkozatok ellen.

Ezen a ház általános helyeslése között tett nyilatkozat után szót kért Csanád Sándor, szavai félremagyarázása miatt; és hivatkozván a gyorsírói jegyzetekre, azt állította, hogy ő nem azt mondá, a mit a belügyér általa mondottak előadott, hanem azt, hogy ha nem találkozik mód megszabadulni az átkos közönségi alaptól, akkor örömmel üdvözlőné a napot, melyben Ausztria a nagy német birodalomba beolvadna. — Ő tehát feltételekhez kötötte ebeli örömét, és nem is mondotta, mintha ő valamit tenni akarna a végre, hogy Ausztria beolvadjon a nagy Németországba, csak azon való örömeinek adott kifejezést, hogy ha beolvadna. A ház ezen vitéz „Flankenbewegungot” természetesen mosolylyal fogadta.

KÖZGAZDÁSZAT.

PIACZI ÁRAK.

1874. jul. 7. 1 mérő buza 5.50—6.60., 1 mérő kétszeres 5.50—6.40., 1 mérő rozs 3.50—5.46., 1 mérő árpa 2.20—2.80., 1 mérő zab 2.50—2.60.; 1 mérő tengeri 3.80—4.00., 1 mérő köles 5.20—5.40., 1 mérő kása 9.00., 1 zsák burgonya 3.80., 1 mázsa szalonna 42—43—44., 1 mázsa háj 42—43—44.

Felelős szerkesztő: Szabó Antal.

Főmunkatárs: Hamar László.

H I R D E T É S E K.

Pályázati

hirdetés.

Sz. kir. Debreczen város utczái és terei, a város vizeinek és pöczanyagjának levezélszerűbb és szőkizendő levezetése, valamint az utczák és házak tekmgasságának megállapítása czéljából lejtőmérésök és a lejtőmérés alapján csatornázási tervezet készitendő.

A lejtőmérés terület 700 cat. hold, az utczák száma 105, a házaké 3702, a vocalok hossza mintegy 26,000 öl.

Ezen munkálatok elkészítéséről zárt ajánlat utjani csőd hirdettetik.

A zárt ajánlatok melyekhez a vállalati összeg 10% a biztosíték léppen készpénzben, vagy megfelelő tőzsedékes értékpapír-ekben mellékelendő, 1874. évi aug. 5-ig sz. kir. Debreczen város polgármesterchéz címzve beküldendők.

A beérkezendő ajánlatok felbontása f. évi aug. 6 an d. e. 10 órakor a város ház nagy tanácsstermében nyilvánosan történik s az eredmény

a pályázókkal legrovidebb idő alatt közöltetni.

A lejtőmérés feltételek a város mérnöki hivatalában megtákinthetők és irásbeli megkeresésre a valalkozni akaróknak megküldetnek. Debreczen, 1874. jul. 1.

Sz. kir. Debreczen város tanácsa.

7. 1—3.

Arverési hirdetés.

Alulírt kiküldött végrehajtó a polg. tk. rdt. 403. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a debreczeni kir. járásbíróóság 6120 ik számu végzése által J a k s i e s Kálmán ellen az államkincstár részére 7262 ft követelés végett elrendelt kielégítési végrehajtás folytán bírólág lefoglatl s 400 frta becsült többrendű szobabeli butorokból álló ingóságok nyilvános árverés utján eladandók, minek a helyszínén, vagyis a postahivatal helyiségén leendő eszközlése háttáridőül 1874. évi július 16-ik napjának d. e. 9 órája tüzetett, mely-

hez a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érdeklött ingóságok emez árverésen a polg. tk. rdt. 406. § a szerint szükség esetében becsáron alul is eladatni fognak.

Kalt Debreczenben, 1874. jul. 2-án.

Váradí Imre.

kiküldött bírós. végrehajtó. 4. 3—3.

Haszonbérbe adandó

méltóságos gróf Vay Ádám urnak Zemplénmegyében Nagy és Kis-Czigánd egyesült községek határán, a szomatori vasuti állomás közelében a Tisza mellett fekvő, uri lakkal s gazdasági épületekkel ellátott terjedelmes tag birtoka 1874. Szentmihály naptól kezdve hat, esetleg több évre. Bővebb értesítést ad Debreczenben Kola János uradalmi ügyvéd, Berkeszen az urad. igazgató. 4. 3—3.

A debreczeni részvénytársulat

KÖNYV- ÉS KÖNYOMDÁJA

ajánlikozik

MINDENFELE NYOMTATVANYOK

gyors és jutányos elkészítésére.

Üzlethelyiség, hová a megrendelések intézendők: főpiacz, Sz. Nagy Károly ur házában, a reform. nagytemplom mellett.

Laptulajdonos Molnár György. Kiadja a könyv- könyomda s kártyagyári részv. társulat Debreczenben.

Előfizetés
hoz hordva vagy
évre 10 frt. Félé
60 kr. Egy hóra
a kiadóhivatalban

Öszinte
gisztráltak
izraelita orsz
selőházban,
elkeseredesse
a gyonbesz
zése egy haj
Ezen kiváló
melynek eld
ügyi miniszte
csak évek ó
és időszaki
gyobb, mon
tartotta az ő
kintet nélkü
lataira; és n
nek oly hos
nagy részt
idő szerinti
gátjaul szolg
intézményei
szervezéséne
És ime
elérkezettnek
sokat hányt
bizton várha
össze-vissza
lencz e tárg
rozati javasl
folyó üléssza
rittatott és
elnapultatott
Valóban
és ha a dolog
volna, be h
keze es két
gunyiratra!
Na de
ház határoz
rint nekünk
határozatba.
A végig
rekvéseiben
rést szenved
ságnak, ezer
fog gyáván
kezekkel m
szívósággal
kitűzött cé
maradhat el
fogulatlan n
seminarium
kétség tárgy
a magyarho
zetiség sz
zettestbe ör
hatatlanul k
léptetését s
lem színvon
rabbik kép
sükre bizar
teljes és tö
tuknak tüze
Osztatl
melünk az